

- Alkoholi on työikäisten suomalaisten yleisin kuolinsyy.
- Yli 65-vuotiaista erikoissairaanhoidon tapaturman vuoksi tulleista 20 % oli alkoholin vaikutuksen alaisena, miehiä 17 % ja naisia 3 %.
- Esimerkiksi miljoonan asukkaan HUS:n alueella on 280 000 alkoholin suurkuluttajaa. Jos heille kaikille järjestettäisiin mini-interventio (ä 241 €, yhteensä 67 480 000 €), olisi säästö yhteensä terveydenhuollon kuluissa 148 miljoonaa euroa.

Tämän europohjaisen taskumatin, €Matin, sisällön on tuottanut valtakunnallinen päihdetyön aluekehittäjäverkosto.

www.alkoholiohjelma.fi
www.thl.fi/neuvoa-antavat

- Alkoholiveron tuotto vuonna 2006 oli 992 miljoonaa euroa.
- Yksi syrjäytynyt nuori maksaa yhteiskunnalle noin miljoona euroa eläkeikään mennessä (65v.).
- Noin 70 prosenttia pahoinpitelyrikoksiin syyllisiksi epäillyistä on ollut alkoholin vaikutuksen alaisena.
- Ikääntyvien alkoholinkäyttö on pitkälti ennustettavissa jo keski-ikässä.
- Alkoholiin liittyviä kuolemia on vuosittain yli 3 000.
- Työikäisistä suomalaisista:
10 % on raittiita
30 % kohtuukäyttäjiä, ilman humalajuontia
30 % kohtuukäyttäjiä, harvoin humalassa
20 % kohtuukäyttäjiä, usein humalassa
5 % suurkuluttajia ja
5 % alkoholiinriippuvaisia.

Esimerkkejä kustannustehokkaista ehkäisevän päihdetyön keinoista

- Kuntien ja muiden työnantajien päätös tilojen ja tilaisuuksien päih teettömyydestä 0 €
- Nuorten päih teetön harrastustoiminta – selvät pelisäännöt pelimatkoilla, leireillä ja retkillä 0 €
- Päih teiden käytön puheeksi otto ja hoitoonohjausjärjestelmä työpaikalla.
- Työterveyshuollon varhainen puuttuminen alkoholin käyttöön. Mini-interventio maksaa 84–241 €.
- Ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin palkkaaminen kehittämään monialaista yhteistyötä viranomaisen, alkoholielinkeinojen, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa noin 40 000 € vuodessa sivukuluineen.
- Alkoholielinkeino kouluttaa henkilöstönsä myymään ja anniskelemaan alkoholia vastuullisesti.

Hoidon kustannukset kasvavat ongelmien vaikeutuessa

terveydenhoitajan vastaanottokäynti	40 €
A-klinikkakäynti	50 €
nuorisoasemakäynti	60 €
katkaisuhuolto	125 € /vrk
tukiasuminen	60 € /vrk
maksatulehduksen hoito	2 600 €
huostaan otetun lapsen laitoshoido	110 000 € /vuosi
haimatulehduksen hoito	30 000 €
maksansiirto	98 000 €

Pohdi paljonko kuntasi voisi säästää.

Alkoholin käyttö aiheuttaa Suomessa vuosittain vajaasta 4 miljardista yli 6,5 miljardiin nousevat haittakustannukset. Kunnat joutuvat maksamaan näistä runsaan neljänneksen. Tästä voit muodostaa käsityksen oman kuntasi haittakustannuksista.

Kustannuksia voi merkittävästi alentaa, jos kuntasi pystyy käyttämään ehkäisevän päihdetyön hyviksi havaittuja menetelmiä. Siihen tarvitaan kunnan työntekijöiden yhteistoimintaa, sitä ohjaamaan ammattitaitoinen työntekijä ja riittävät voimavarat käytännön työhön. Verrattuna haittakustannuksiin tämä ei paljoa maksa.

Onko kunnassasi nyt riittävät välineet vähentää päihdeongelmia ja tuottaa mittavat säästöt? Vai olisiko tässä kaukonäköisen päätöksen paikka?

Marjukka sai avun, kun hänen alkoholin käyttöönsä puututtiin ajoissa ja oikein, ja kunnalta säästyi satoja tuhansia euroja. Tällainen mini-interventio auttaisi myös Tomia, Artoa, Ristoa, Seppo ja Eevaa. Se on yksi monista kustannustehokkaaksi tiedetyistä keinoista.

Paljonko alkoholi maksaa?

Kuinka paljon ehkäisevä työ säästää?

MARJUKKA 30

TOMI 13

ARTO 19

RISTO 25

SEPPO 55

EEVA 72

Marjukka, 30-vuotias lähihoitaja, käyttää runsaasti alkoholia raskauden aikana. Äitiysneuvolassa hänelle tehdään rutiiniin kuuluva AUDIT-kysely. Kyselyn tulokset saadaan 8–16 pistettä eli suurkulutusriski. Asia otetaan Marjukan kanssa puheeksi. Marjukka otetaan seurantaan ja ohjataan tarvittaessa jatkohoitoon.

Arvioidut kustannukset ilman väliintuloa:

- vastasyntyneen sijoittaminen perhehoitoon 18 ikävuoteen saakka, yhteensä 255 000 €
- perheen päihdekuntoutus laitoshoidossa 23 000 € (252 € /vrk)
- toisella vanhemmista viisi 7 vuorokauden katkaisuhoidojaksoa yhteensä 28 800 € (120 € /vrk)

Tomilla, 13 vuotta, on vakavia ongelmia koulunkäynnissä. Koulusta otetaan yhteyttä kotiin, mutta siellä ei tiedetä Tomin tilanteesta. Tomi käyttää paljon alkoholia ja vaikuttaa itsetuhoiselta. Hän saa lähetteen nuorisopsykiatrian poliklinikalle. Tomia hoidetaan osastolla ja hän käy sairaalakoulua.

Arvioidut kustannukset:

- psykiatrinen osastohoito 4 000 € /hoitajakso
- oppilashuoltotyöryhmä 480 € /kahden tunnin istunto
- Lisäksi kustannuksia aiheutuu erityisopetuksesta, sosiaalitoimen kokouksista ja konsultaatioista sekä psykiatrian poliklinikan tutkimus- ja hoitokäynneistä.
- Lapsi sijoitetaan ammatilliseen perhe-kotiin 13:sta 18 ikävuoteen saakka, yhteensä 503 000 €

Arto, 19-vuotias opiskelija, otti kaljaa ostarilla kavereiden kanssa. Tyhjennettyään 12 olutpulloa hän sai kutsun bileisiin. Arto otti skootterin ja lähti parhaan kaverin kanssa bileisiin. Matka päättyi kaupan kulmalla auton kylkeen. Ambulanssissa todettiin, että Artolla oli niskamurtuma ja kaverilla oli paha kallovamman, koska hänellä ei ollut kypärää.

Arvioidut kustannukset:

- niskamurtuman hoito 3 000 €, vammautuminen (vakuutusyhtiö)
- kallovamman hoito 11 000 €, vammautuminen (vakuutusyhtiö)
- henkilökohtainen avustaja 20 000 € /v, palveluasunto 40 000 € /v, päivätoiminta 4 900 € /v.
- Lisäksi kustannuksia aiheutuu skootterin ja auton hinnasta (vakuutusyhtiö), ambulanssi-palveluista, poliisin tulosta paikalle, eläkkeestä, oikeudenkäyntikuluista ja vahingonkorvauksista.

Risto, 25-vuotias sähköasentaja, juo viikonloppuiltana 24 olutta. Risto ei pääse ravintolaan ja joutuu jonossa tappeluun. Hän saa useita potkuja päähänsä ja menettää tajuntansa. Ohikulkija soittaa ambulanssin. Sähköasentaja saa aivovamman. Hän on tehohoidossa 2 viikkoa, vuodeosastolla 2 kuukautta ja sen jälkeen avokuntoutuksessa. Hän saa pysyvän invaliditeetin ja jää eläkkeelle.

Arvioidut kustannukset:

- 39 menetettyä työvotta (38 000 €), yhteensä 1 482 000 €
- 2 viikkoa tehohoidossa + 2 kuukautta osastolla yhteensä 110 000 €
- puoli vuotta avokuntoutusta 100 €/käynti, yhteensä 2 400 €

Seppo 55-vuotias kunnan tulosaluejohtaja. Sepolla on työnsä puolesta viikoittain edustustilaisuuksia. Hän käyttää vapaa-aikanaan alkoholia päivittäin. Omasta mielestään hän käyttää kohtuullisesti. Maanantaiset poissaolot työstä ovat lisääntyneet. Lomat ovat jatkuneet sairauslomina.

Arvioidut kustannukset:

- sairauspoissaolot työantajalle 17 000 €
- terveydelliset ja sosiaaliset ongelmat kuten verenpaine, unihäiriöt, liikalihavuus, masennus ja avioero
- ennenaikainen kuolema. Menetetyn elinajan hinta 75 ikävuoteen saakka 28 000 € /vuosi.

Eeva, 72-vuotias eläkeläinen, hakeutuu terveyskeskukseen jonkin aikaa jatkuneen huimauksen ja vatsavaivojen takia. Alkoholin käyttö ei tule vastaanotolla puheeksi. Eeva ottaa illalla viinapaukkunsa totuttuun tyyliin, kaatuu ja murtaa lonkkansa.

Arvioidut kustannukset:

- lonkkamurtuman välittömät hoitokulut ovat 17 000 €
- kolmasosa murtuman saaneista päätyy pitkäaikaiseen laitoshoidon, joka maksaa 38 000 € /v.